

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI W ZESPOLE SZKÓŁ W NOWAKOWIE

Szkolny program profilaktyki opracowano w oparciu o:

1. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
2. Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach i placówkach.
4. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ze zmianami
6. Ustawę z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
7. Ustawę z dnia 26 października 12982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
ze zmianami
8. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
9. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
10. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
12. Konwencję o Prawach Dziecka uchwaloną przez zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r.
13. Statut Zespołu Szkół W Nowakowie
14. Uchwała rady Ministrów z 7 listopada 2006 r. „W sprawie działań administracji rządowej *przeciwko przemocy w szkołach i placówkach oświatowych*”.

ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE I ORGANIZACYJNE PROGRAMU

Profilaktyka szkolna obejmuje działania zmierzające do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielenia wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Działania profilaktyczne prowadzą do ograniczenia i eliminowania zachowań ryzykownych młodzieży, wzmocnienia czynników chroniących przed zagrożeniami, kształtowania prawidłowych relacji międzyludzkich, budzenia aspiracji życiowych i przeciwdziałania bierności społecznej.

Profilaktyka to również wzmocnianie czynników chroniących takich jak:

- zainteresowanie nauką
- więź emocjonalna z rodzicami
- poszanowanie norm, wartości, autorytetów
- edukacja rodziców
- dbanie o własny rozwój
- kształtowanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów

- racjonalne spędzanie czasu wolnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na aktywne formy wypoczynku

Profilaktyka to również eliminowanie czynników ryzyka:

- negatywnego wpływu grupy rówieśniczej
- dysfunkcji wynikających z sytuacji rodzinnej
- absencji i porzucania szkoły przez uczniów
- agresji i przemocy
- dostępności do używek
- przyzwolenia społecznego na zachowania nieporządane
- nadpobudliwości
- dysfunkcji wynikających z sytuacji rodzinnej
- niezaspokojenie podstawowych potrzeb (materialnych, psychicznych i innych)
- słabej więzi uczniów z rodzicami
- stresu i depresji

Szkolny Program Profilaktyki został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów naszej szkoły. Jest skonstruowany tak, aby umożliwić jego realizację na wszystkich poziomach edukacji w szkole. Tworzy spójną całość z Programem Wychowawczym i Statutem Szkoły.

Treści profilaktyczne mogą być włączone do realizowanych programów na poszczególnych przedmiotach, podczas zajęć pozalekcyjnych, na godzinach wychowawczych, zajęciach warsztatowych prowadzonych przez pedagoga i psychologa szkolnego, na zajęciach świetlicowych.

Realizacja programu przyniesie efekty w postaci podniesienia świadomości uczniów, przyczyni się do nabycia przez nich praktycznych umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami w otaczającym świecie.

Celem nadrzędnym działań Dyrekcji, Grona Pedagogicznego i Rodziców uczniów Zespołu Szkół w Nowakowie jest pełne włączenie się w działania wychowawcze i zapobiegawcze, aby:

w ramach profilaktyki I rzędowej:

1. prowadzić profesjonalne działania wychowawczo-profilaktyczne przy wykorzystaniu:
  - zajęć przedmiotowych
  - godzin do dyspozycji wychowawcy
  - zajęć pozalekcyjnych
2. tworzyć w dalszym ciągu bezpieczną i przyjazną atmosferę w szkole
3. pomagać uczniom w rozpoznawaniu sytuacji zagrożeń i radzeniu sobie ze stresem
4. budować wzajemne zaufanie i poczucie własnej wartości u uczniów.

w ramach profilaktyki II rzędowej:

1. rozpoznawać problemy dzieci i młodzieży
2. udzielać indywidualnego wsparcia w sytuacjach trudnych

3. prowadzić poradnictwo dotyczące instytucji, organizacji i osób prowadzących działania związane z profilaktyką II i III rzędową

CELE GŁÓWNE PROGRAMU:

1. Budowanie pozytywnego klimatu społecznego w szkole - zapewnienie bezpieczeństwa członkom społeczności szkolnej
2. Ochrona i promocja zdrowia oraz rozbudzanie świadomości ekologicznej.
3. Przeciwdziałanie uzależnieniom.
4. Przeciwdziałanie agresji i przemocy - aktywizacja społeczności szkolnej i jej środowiska w zakresie reagowania na przejawy przemocy i przeciwstawiania się jej.
5. Indywidualizacja pracy wychowawczej z uczniem.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROFILAKTYKI SZKOLNEJ:

1. Promocja zdrowia - budzenie odpowiedzialności za własne zdrowie:
  - motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą;
  - promowanie wzorców zdrowego trybu życia (zdrowe odżywianie się, aktywność ruchowa, wolność od nałogów)
  - wskazanie sposobów radzenia sobie z napięciem emocjonalnym;
  - kształtowanie świadomości na temat zmian zachodzących w procesie dojrzewania;
  - wdrażanie do zasad bhp na co dzień- w szkole i poza nią ;
2. Integracja grupy – budowanie dobrych relacji z rówieśnikami:
  - kształtowanie umiejętności rozpoznawania i właściwego wyrażania emocji, w tym empatii ;
  - uczenie tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka;
  - rozwijanie umiejętności kluczowych sprzyjających integracji grupy, komunikowania się i wspólnego rozwiązywania problemów;
  - uczenie odpowiedzialności za swoje słowa i postępowanie;
  - rozwijanie solidarności grupy i współodpowiedzialności za postępowanie innych;
  - aktywne spędzanie czasu wolnego
3. Zapobieganie agresji:
  - nabywanie umiejętności rozpoznawania własnych i cudzych stanów emocjonalnych, komunikacja interpersonalna;
  - budzenie poczucia własnej wartości
  - eliminowanie zachowań agresywnych
  - doskonalenie umiejętności skutecznego komunikowania się
  - ćwiczenie umiejętności rozwiązywania konfliktów
  - kształtowanie postawy zrozumienia i otwartości
  - kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane zachowania i postawy
4. Profilaktyka uzależnień – przygotowanie młodzieży do życia w świecie dorosłych przez ukazanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami:
  - nauka dokonywania dobrych wyborów i odpowiedzialności za własne decyzje
  - wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami
  - wskazanie instytucji wspomagających

- wykształcenie nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego, wskazywanie alternatywy dla nudy
- kształtowanie umiejętności zachowań asertywnych w sytuacjach nacisku ze strony grupy
- uczenie się bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnej, w tym rozpoznawania i przeciwdziałania cyberprzemocy
- psychoedukacja w kierunku uzależnień: uzależnienie od telefonu komórkowego, internetu, gier komputerowych, portali społecznościowych - uświadomienie konsekwencji nieodpowiednich działań /konsekwencje prawne/
- podkreślanie mocnych stron dziecka i jego indywidualności – kształtowanie odporności na manipulację.
- Poszerzanie wiedzy na temat środków uzależniających /prawne i moralne skutki uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych środków wpływających na zmianę świadomości/
- Realizacja ramowego planu profilaktycznego dla uczniów klas III – IV z rodzin dysfunkcyjnych i z problemem alkoholowym „ Cel życia = bez alkoholu” , „Alkohol jest dla mięczaków władcą”. (maj- czerwiec 2015)

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

Uczniowie:

- potrafią sobie poradzić z problemami, wiedzą do kogo zwrócić się o pomoc
- postrzegają, rozumieją i respektują normy społeczne
- potrafią lepiej sobie radzić z negatywnymi emocjami - zmniejsza się poziom agresji i przemocy w szkole
- są świadomi zagrożeń i potrafią im zapobiegać
- osiągają lepsze wyniki w nauce poprzez udział w różnych formach pomocy oferowanych przez szkołę (zespoły wyrównawcze, zajęcia terapeutyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia indywidualne, koła zainteresowań)
- potrafią spędzać swój wolny czas w sposób konstruktywny, rozwijający ich zdolności (zajęcia wspierające uzdolnienia i zainteresowania uczniów)
- przestrzegają kultury słowa, potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty

PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI:

1. Promocja zdrowia - budzenie odpowiedzialności za własne zdrowie:

- kształtowanie umiejętności rozróżniania produktów zdrowych i niezdrowych, jadalnych i niejadalnych /poznanie zasad zdrowego żywienia/
- pokaz plansz z „ piramida odżywiania”, udział w programie „ Szklanka mleka”, „ Owoce w szkole”
- realizowanie programów profilaktyki, np. „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”
- organizowanie spektakli i warsztatów o tematyce profilaktycznej

- współpraca z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- organizowanie konkursów, quizów, zabaw o charakterze prozdrowotnym
- zajęcia w ramach godzin wychowawczych
- realizacja projektów edukacyjnych
- współpraca z Samorządem Uczniowskim
- organizowanie zajęć socjoterapeutycznych

2. **Integracja grupy – budowanie dobrych relacji z rówieśnikami:**

- zajęcia z zakresu komunikowania się
- imprezy klasowe: Andrzejki, Mikołajki, Wigilia, dyskoteki, nocowanie w szkole
- wyjścia do kina, teatru, opery
- wycieczki klasowe, biwaki, rajdy, wycieczki rowerowe
- organizowanie grup koleżeńskich
- imprezy planowane i organizowane przez uczniów przy wsparciu nauczycieli: apele, dzień patrona, festyny, dni sportu, dni rodziny
- realizacja projektów edukacyjnych

3. **Zapobieganie agresji:**

- nauka skutecznego radzenia sobie ze złością, gniewem i stresem
- trening właściwych sposobów reagowania w sytuacjach trudnych
- nauka rozwiązywania konfliktów metodą negocjacji
- współpraca z kuratorami sądowymi, Sądem Rodzinnym i innymi odpowiednimi Instytucjami wspomagającym rodziców i uczniów zagrożonych niedostosowaniem.
- kształtowanie świadomości prawnej u uczniów „ Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne” spotkanie z policjantem
- zachęcanie rodziców do udziału w zajęciach psychologicznych prowadzonych przez specjalistów, udziału w spotkaniach z przedstawicielami Policji.
- prowadzenie spotkań z rodzicami, poruszających tematykę przemocy i agresji
- realizacja programu profilaktycznego „ Twój Demon- Agresja”

4. **Profilaktyka uzależnień – przygotowanie młodzieży do życia w świecie dorosłych przez ukazanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami:**

- przeprowadzenie cyklu lekcji wychowawczych dotyczących profilaktyki :
  - antyalkoholowej
  - antynikotynowej;
  - antynarkotykowej i dopalaczy
  - AIDS
- organizowanie dla uczniów klas spotkań profilaktycznych i zajęć psychoedukacyjnych na tematy poruszające tematykę uzależnień oraz poczucia własnej wartości z udziałem przedstawicieli różnych instytucji.
- podejmowanie tematyki z profilaktyki uzależnień na poszczególnych przedmiotach wg realizowanych planów wynikowych.
- organizowanie konkursów między klasowych dotyczących problemu uzależnień.
- organizowanie Dnia Profilaktyki: teatry profilaktyczne, połączone z warsztatami dla uczniów i konkursami
- realizowanie programu profilaktycznego „ Dzieci w sieci”

- prelekcje i pogadanki dla rodziców dotyczące problemu uzależnień - gromadzenie i uzupełnienie biblioteczki dla rodziców w materiały o tematyce uzależnień, w tym dane kontaktowe instytucji wspomagających walkę z uzależnieniami
- zorganizowanie spotkania dla rodziców z pracownikami KMP na temat: "Chrońmy nasze dzieci przed narkotykami".
- udział w ogólnopolskiej akcji Zachowaj Trzeźwy Umysł
- organizacja obchodów ogólnoswiatowego Dnia bez Papierosa, Światowego Dnia Zdrowia i Dnia Walki z AIDS
- kształtowanie umiejętności zachowań asertywnych w sytuacjach nacisku ze strony grupy „Nie, dziękuję- potrafię odmawiać”
- trening umiejętności interpersonalnych: program profilaktyczny „Jak żyć z ludźmi”